

ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ Η ΕΠΙΔΡΟΜΗ ΤΩΡΑ ΤΩΝ ΝΕΟΒΑΝΔΑΛΩΝ (Νοέμβριος 2005)

Συγγραφέας: ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΟΤΣΗΣ

Φίσκα η αίθουσα της Αρχαιολογικής Εταιρείας την περασμένη Τετάρτη, με την υποβλητική φωνή του Γιάννη Σακελλαράκη να μας παρασύρει, επί δύο ώρες, σ' ένα συναρπαστικό ταξίδι αναρίθμητων αιώνων στα Κύθηρα, το νησί της Ουράνιας Αφροδίτης, φωτογραφημένο εξάισια από τον Γ. Σμαραγδή.

Μου πέρασε από το νου, αλλά δεν το τόλμησα: Να ζητήσω το μικρόφωνο, στο τέλος, και, στην οικεία ατμόσφαιρα, σ' ένα κατά τεκμήριο ευαίσθητο κοινό, να απευθύνω το ερώτημα: Και για τον Όλυμπο τι θα κάνουμε; Θα αφήσουμε και το βουνό των θεών λεία των νεοβανδάλων;

Φοβήθηκα ότι θα μ' έπαιρναν για τρελό. Ποιοι και γιατί τάχα να ξέρουν ότι έγινε κιάλας το πρώτο βήμα για να ορμήσουν (χρόνια τώρα караδοκούν και το προετοιμάζουν) οι αναπτυξιομανείς της συμφοράς και οι εκατόγχειρες της κερδοσκοπίας ακόμα και στο μυθικό βουνό, που έμεινε χιλιετίες αναλλοίωτο, κατά πως το φαντάστηκαν τα ομηρικά έπη...

Φοβήθηκα και φοβάμαι μήπως ξανασυμβεί ό,τι και πριν από δυο-τρία χρόνια: Όταν κινδυνεύαμε να χαρακτηριστούμε γραφικοί και αλαφροίσκιωτοι προγονολάτρες οι ελάχιστοι που εναντιωθήκαμε στο ανόσιο έγκλημα να βεβηλωθεί ο ιερός χώρος του Μαραθώνα (διαχρονικά παγκόσμιο σύμβολο αντίστασης) με το ολυμπιακό κωπηλατοδρόμιο. Έπνιξαν τότε τις φωνές μας οι ηχηρές διαβεβαιώσεις από κοτζάμ Σημίτηδες, Βενιζέλους και Λαλιώτηδες ότι και ο βιότοπος του Σχινιά θα εμπλουτισθεί και το πεδίο του υπέρ πάντων αγώνα των Αθηναίων θα αναδειχθεί, μέσα σ' ένα καλά σχεδιασμένο εθνικό πάρκο -χαρά θεού για τον προσκυνητή και τον επισκέπτη. Ας πάνε τώρα να καμαρώσουν το έργο τους.

Σε άθλιο βουρκότοπο μετατρέπεται η τεχνητή λίμνη, ρημάζουν οι άχρηστες ολυμπιακές εγκαταστάσεις, το σκουπιδομάνι ολόγυρα ζέχνει, η αυθαίρετη δόμηση

οργιάζει. Αναθάρρησαν και οι αετονύχηδες και βάλθηκαν να ολοκληρώσουν το ανοσιούργημα και από ...θαλάσσης -για να μη μείνει ίχνος στον ιερό χώρο να ζωντανεύει την ιστορική μνήμη: Διεστραμμένα μυαλά σχεδιάζουν να φτιάξουν στον όρμο του Μαραθώνα ...τσιμεντένιο νησί για κερδοσκοπία. Δημοσιευμένη μια βδομάδα πριν από τις περυσινές εκλογές, η επαίσχυντη υπουργική απόφαση παραμένει ακόμη σε ισχύ. Το ακόμη χειρότερο τότε ήταν ότι οι ασθενικές φωνές μας σκόνταψαν στην παγερή αδιαφορία, την αποκαρδιωτική απάθεια των πολλών...

Κοντεύει μήνας, λοιπόν, που καταχωνιάστηκε στα μεσόφυλλα των εφημερίδων (η ακατάσχετη τιποτολογία των καναλιών δεν καταδέχεται τέτοια θέματα) η είδηση: Αφού το μαγείρευε τρεις μήνες, το περιώνυμο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, βεβαρημένο ήδη με εγκλήματα (Κεραμεικός, Ζάγανι, Μαραθώνας κ.ά.), ενέκρινε να διαπλατυνθεί (σε εννέα μέτρα!) και να ασφαλοστρωθεί ο τωρινός χωματόδρομος Σπαρμού-Ολύμπου, μέσα στον εθνικό δρυμό! Δεν είχαν αντίρρηση και οι Εφορείες Προϊστορικών, Κλασικών και Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, διότι, λέει, δεν υπάρχουν ορατά μνημεία για να βλάπτονται αμέσως ή εμμέσως!

Μειοψήφησαν, βεβαίως (αλίμονο αν δεν το 'καναν) οι Μαν. Κορρές, Γιάννης Σακελλαράκης και Βασ. Χανδακάς. «Η ιστορικότητα ενός τόπου -είπε ο Κορρές- είναι αξία υπέρτερη ενός ορατού μνημείου». «Μα, μνημείο είναι ολόκληρος ο Ολυμπος -αντέτεινε, και ευλόγως, ο Σακελλαράκης. Και ο νέος αρχαιολογικός νόμος προστατεύει απολύτως τους ιστορικούς και μυθολογικούς τόπους».

Του κάκου οι αυτονόητες ενστάσεις. Προειλημμένη η άθλια απόφαση -κατά πως λειτουργεί η πλειοψηφία του ΚΑΣ: άθυρμα του εκάστοτε ΥΠΠΟ στην υπηρεσία συγκυριακών σκοπιμοτήτων. Από τον Ιούλιο ακόμη, ο πρόεδρος του ΚΑΣ Χρ. Ζαχόπουλος (είναι και γεν. γραμματέας του ΥΠΠΟ -πού τον βρήκαν;) μετέφερε την αγωνία των δήμων να κρατήσουν τους κατοίκους των ορεινών περιοχών με κάποια αναπτυξιακή δραστηριότητα...

Και η εισηγήτρια Νίνα Κυπαρίσση (διευθύντρια Προϊστορικών-Κλασικών Αρχαιοτήτων, παρακαλώ) φέρεται να είπε («City Press» 27-10-05): «Δεν θα παίρναμε ποτέ μια απόφαση, που θα έβλαπτε το περιβάλλον (...). Το μόνο που θα γίνει είναι να ασφαλοστρωθεί ο ήδη υπάρχων δρόμος...».

Τι λέτε, κυρία μου; Το «μόνο»; Μα η ασφαλτοστρωμένη λεωφόρος είναι ήδη ενταγμένη στα ΠΕΠ. Και τα μικρονοϊκά «αναπτυξιακά» σχέδια της Περιφέρειας Θεσσαλίας και της Νομαρχίας Λαρίσης είναι γνωστόν ότι περιλαμβάνουν χιονοδρομικό κέντρο, τελεφερίκ, τουριστικές εγκαταστάσεις -και δεν συμμαζεύεται. Έτσι και γίνει η αρχή, ποιος θα τα σταματήσει; Το ΚΑΣ με τη δεδηλωμένη ευαισθησία;

Μια λαμπρή εκδήλωση για να προστατευθεί ο Όλυμπος από τους αναπτυξιομανείς οργάνωσε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Πιερίας πριν από τριάμισι χρόνια (13-2-02) στην Κατερίνη, με αφορμή την έκδοση του λευκώματος «ΟΛΥΜΠΟΣ - κείμενα και εικόνες δύο αιώνων» με επιμέλεια του Σάκη Κουρουζίδη. «Εμείς ο Πιερείς -είχε πει ο νομάρχης Γ. Παπαστεργίου- έχουμε επίγνωση της ιστορίας και της αξίας αυτού του οικουμενικού συμβόλου (...). Ο επισκέπτης του Ολύμπου είναι για μας πρώτα απ' όλα ένας προσκυνητής».

Όλοι οι ομιλητές (οι δύο προαναφερόμενοι και ο αρχαιολόγος Δ. Παντερμαλής, ο ιστορικός Κ. Σπανός, η πρόεδρος του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας Νίκη Γουλανδρή, ο φιλόλογος Αντ. Κάλφας και ο υπογραφόμενος) συνέπεσαν ακριβώς σ' αυτό - το αυτονόητο: Ότι το μυθικό βουνό δεν προσφέρεται για ορδές τουριστών και επιδρομές κερδοσκόπων. Δέχεται μόνον επισκέπτες, περιπατητές, ορειβάτες, φυσιολάτρες, προσκυνητές. Πολίτες του κόσμου που σέβονται το χώρο και όχι πελάτες και καταναλωτές. Και αντάρτες -οψέποτε χρειάστηκε στην Ιστορία μας...

Η κ. Νίκη Γουλανδρή, που με τους συνεργάτες της στο φερώνυμο μουσείο προσφέρουν για την προστασία της ελληνικής φύσης, όσα δεν κάνει όλο το κράτος, καθήλωσε το ακροατήριο: «...Ο Όλυμπος έμεινε κρυμμένος στον θρύλο επί χιλιετίες. Και όταν η αρχαία θρησκεία κλονίσθηκε και οι πιστοί της νέας αποκάλυψης έχτιζαν νέους τόπους λατρείας, ο Όλυμπος κράτησε και πάλι τον χώρο του άβατο. Το δέος, που συνδυάζει τον φόβο και τον θαυμασμό, ακολούθησε την ιερότητα, που αναδύθηκε από τον Όλυμπο επί αιώνες. Παρέμεινε χώρος πέραν των ανθρωπίνων προσεγγίσεων, έδρα και κατοικία θεών, αλλά και χώρος έκστασης για την απέραντη φυσική ομορφιά των τοπίων, γνήσιος διάκοσμος θεϊκής κατοικίας (...). Στη σημερινή βέβηλη και χωρίς μνήμες εποχή μας χρειάζεται επαγρύπνηση και πρόνοια για να διασώσουμε το πολυτιμότερο σύμβολο και φυσικό μνημείο, που μας κληροδότησε ο αρχαίος κόσμος. Η σύγχρονη λειτουργία εθνικών δρυμών διαθέτει κανονισμούς και ασφαλιστικές δικλείδες για την αδιατάρακτη συνέχιση της αιώνιας διαδρομής του. Εμείς, οι

σύγχρονοι, φέρουμε την ευθύνη της προάσπισης του πρώτου εθνικού δρυμού της χώρας μας».

Να που υπάρχουν φύλακες. Και γρηγορούν. Τη συνδρομή του κάθε ευαίσθητου πολίτη χρειάζονται. Την υπέρβασή μας από τη μίζερη καθημερινότητα. Να βρεθούμε, με ένα τίναγμα, «από την καβαλίνα του δρόμου στην κορφή της διπλανής ροδακινιάς» -αν η μνήμη μου δεν προδίδει τον ποιητή.

Έχουν λόγους να βιάζονται οι ανεγκέφαλοι της αναπτυξιομανίας και οι άπληστοι κερδοσκόποι, που δεν θα δίσταζαν να βγάλουν στο σφυρί και τον Παρθενώνα. Από το 1981 ο Όλυμπος έχει κηρυχθεί από την ΟΥΝΕΣΚΟ «τμήμα της διατηρητέας παγκόσμιας βιόσφαιρας». Και τώρα είναι να ενταχθεί στον κατάλογό της με τα μνημεία φυσικού κάλλους και παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς -άρα να έχει απόλυτη προστασία. Με ευδόκιμη θητεία ο εκεί πρέσβης μας Γ. Αναστασόπουλος ας μοχθήσει να επισπευσθούν οι διαδικασίες.

Κι εμείς, όσοι πιστοί, σε επιφυλακή. Να τους φράξουμε το δρόμο. Να τους κόψουμε τα χέρια. Το οφείλουμε στον ευλογημένο τόπο, που μας γέννησε. Και στους επιγενόμενους...

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» στις 7 Νοεμβρίου 2005, σ. 9.